

การศึกษาทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล : กรณีศึกษานักศึกษา
ระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

อโนทัย พลภาณุมาศ^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก และ (2) ศึกษาความแตกต่างระหว่างนักศึกษาที่มีประสบการณ์ฝึกงานกับนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ฝึกงานในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชีคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก จำนวน 284 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนานอกจากนี้ยังใช้ การทดสอบค่าสถิติแบบ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประสบการณ์ในการฝึกงานที่แตกต่างกันมีความต้องการทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: นักบัญชียุคดิจิทัล ทักษะทางวิชาชีพบัญชี

¹ อาจารย์ประจำสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทรศัพท์ 086-411-6762 อีเมล: Anothaipol@gmail.com

The Study of Accounting Professional Skill Towards Digital Accountant: A Case Study of Accounting Students of Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Tak

Anothai Polpanumas^{1*}

Abstract

This research aimed to (1) study professional accounting skills in becoming an accountant in the digital age of undergraduate students in accounting, the Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Tak and (2) study the differences between students with internship experience and students without internship experience in the digital era of accounting undergraduate students, the Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Tak. Examinees were accounting undergraduate students, the Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Tak. There were 284 students, The instruments were questionnaires for data collection. Data analysis was conducted by using the descriptive statistics, and the hypothesis was conducted by Independent Sample t-test.

The hypothesis testing revealed that different internship experiences had different requirements for professional accounting skills in being an accountant in the digital age at a statistical significance level of 0.05.

Keywords: Digital Era of Accounting, Professional Accounting Skills

¹ Lecturer, Accountancy, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Tak

* Corresponding Author, Tel. 086-411-6762 E-mail: Anothaiapol@gmail.com

1. บทนำ

ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่อย่างรวดเร็ว การนำเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาใช้งานในหลายอุตสาหกรรม เพื่อแก้ปัญหาความซับซ้อนในการทำงานกระบวนการผลิตและการตัดสินใจทางธุรกิจต้องการการตัดสินใจที่รวดเร็ว ถูกต้อง และทันต่อเวลา ดังนั้นโปรแกรมสำหรับการวางแผนบริหารธุรกิจขององค์กร (ERP) ก็ได้เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการจัดทำข้อมูลในการวางแผน การขายสินค้า ระบบต้นทุนการผลิต และระบบควบคุมสินค้าคงเหลือ ถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน โดยในยุคปัจจุบัน มีผู้พัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศเริ่มนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ให้การจัดทำบัญชีง่ายและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาโปรแกรมให้ใช้ระบบ Cloud ที่สามารถทำให้นักบัญชีทำงานจากที่ไหนก็ได้ [1]

การพัฒนาเครื่องมือทางเทคโนโลยีเหล่านี้ส่งผลกระทบจากการลงบัญชีด้วยมือถูกปรับเปลี่ยนเป็นการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีจัดเก็บข้อมูลทางบัญชี และส่งข้อมูลทางบัญชีถึงกันโดยผ่านระบบเครือข่ายระหว่างกัน สิ่งเหล่านี้ เรียกว่า “การบัญชีดิจิทัล (Digital accountant)” โดยมีการพัฒนาติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันด้วยระบบที่เรียกว่า Electronic Data Interchange : EDI มีการโอนเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Fund Transfer : EFT) ทั้ง EDI และ EFT กล่าวได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินระหว่างผู้ค้าในแต่ละประเภทธุรกิจ [2] นักบัญชีในยุคดิจิทัล จึงจำเป็นต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมใหม่ ๆ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี และต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นเพียงผู้สนับสนุนข้อมูลทางบัญชีมาเป็นผู้นำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล อีกทั้งยังช่วยในด้าน

การวางแผน และเป็นที่ปรึกษาเพื่อช่วยในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน [3]มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก เป็นมหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการ เพื่อเป็นการเตรียมตัวนักศึกษาให้เข้าสู่สายงานอาชีพต่าง ๆ โดยเปิดกว้างทางการศึกษาและการจัดการศึกษาในหลากหลายคณะ หลายสาขา และหลายหลักสูตร โดยในสาขาการบัญชี ซึ่งคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ได้พยายามจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อนำไปประกอบอาชีพทางสายงานบัญชีในอนาคต

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก ในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล ซึ่งผลดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความสามารถที่ดีขึ้นและมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในงานด้านการบัญชี สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อประกอบอาชีพของนักศึกษา ตลอดจนสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติในยุคดิจิทัลต่อไป

2. วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ปัจจุบันสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ [4] ได้กำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาสากล (International Education Standards : IES) ที่ออกโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IFAC) ทั้ง 8 ฉบับ โดยมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับนี้ได้มีการปรับปรุง อธิบายหลักการที่ใช้ในการกำหนดและสื่อสารข้อกำหนดทางการศึกษาสำหรับการเข้าสู่หลักสูตรวิชาชีพทางการบัญชีโดยข้อกำหนดในการเข้าสู่วิชาชีพได้กล่าวไว้ในมาตรฐานการศึกษาฉบับที่ 2-6

จากมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 1-8 (IES 1-8) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับ IES 2 และ IES 3 ซึ่งเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับด้านความรู้ทางวิชาชีพและทักษะทางวิชาชีพ มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการศึกษา เนื่องจากเป็นฉบับที่สภาวิชาชีพบัญชีฯ ใช้ผลบังคับ [5]

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชี

[6] นักบัญชียุคดิจิทัลต้องมีการปรับตัวให้ทันยุค ประกอบด้วย 1) Cloud based Accounting Software การพัฒนาของโปรแกรมบัญชีปรับเปลี่ยนจากเดสก์ท็อปเป็นระบบคลาวด์ หรือโปรแกรมบัญชีออนไลน์ ช่วยให้ผู้ใช้งานได้จากฝ่ายต่าง ๆ นักบัญชีและผู้บริหารสามารถบันทึกและเข้าถึงข้อมูลได้จากทุกแหล่งข้อมูลทันทีผ่านอุปกรณ์หลากหลาย ทำให้ทุกฝ่ายใช้ข้อมูลบนฐานข้อมูลเดียวกัน 2) Mobile accounting ความสะดวกและความชำนาญการใช้ Application ต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ (Mobile application) ข้อมูลเหล่านั้นจะเชื่อมโยงผ่านระบบคลาวด์ไปประมวลผลในระบบบัญชีของธุรกิจ 3) Artificial Intelligence (AI) การพัฒนาของโปรแกรมบัญชีระดับสากล เช่น QuickBooks, Xero, Sage และซอฟต์แวร์อื่น ๆ ได้พัฒนา

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการลงรหัสบัญชี และ 4) Optical Character Recognition (OCR) ในวงการซอฟต์แวร์บัญชีเริ่มนำเทคโนโลยี OCR มาใช้ โดยมีหลาย Application เช่น Hubdoc Receipt Bank, Entryless เป็นต้น

[7] เทคโนโลยีก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่มีหยุด ดังนั้นอาชีพนักบัญชีเป็นอาชีพหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อ นักบัญชีต้องเรียนรู้เพิ่มเติมปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะเรื่องของเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งจะช่วยให้การเปลี่ยนแปลงการทำงานแบบเดิม ๆ เพิ่มความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และ การใช้สังคมออนไลน์จะช่วยเพิ่มความร่วมมือและสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วน นอกจากนั้นยังมีความท้าทายใหม่ คือ สกุลเงินดิจิทัลที่ให้นักบัญชีต้องเจอ จากที่กล่าวไปข้างต้นทำให้นักบัญชีต้องคอยติดตามข่าวสารรอบตัว ไม่ว่าจะเป็นด้านการเงิน เทคโนโลยี การวางระบบ และโปรแกรมที่ช่วยสนับสนุนการบริหารและการจัดการต่าง ๆ ถึงเวลาที่ต้องมีการปรับตัว เพื่อเพิ่มคุณค่าให้แก่ตนเอง และองค์กรให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้

[8] คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่มีความสำคัญมากที่สุดของนักบัญชียุคดิจิทัล ได้แก่ ด้านภาษากร (ปานกลาง) ด้านเทคโนโลยีช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมยุคดิจิทัล (พื้นฐาน) ด้านกลยุทธ์ธุรกิจและการจัดการ (ปานกลาง) ด้านเทคโนโลยีช่วยสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรม 4.0 (พื้นฐาน) ด้านการสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่น (ปานกลาง) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ปานกลาง) ด้านเศรษฐศาสตร์ (พื้นฐาน) ด้านการเงินและการบริหารการ (ปานกลาง) ด้านการบัญชีการเงินและการรายงานทางการเงิน (ปานกลาง) ด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและองค์กร (ปานกลาง) ด้านการบัญชีบริหาร (ปานกลาง) ด้านกฎหมายและข้อบังคับทางธุรกิจ (ปานกลาง) และด้านการกำกับ

ดูแลการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน (ปานกลาง)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัล

[9] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2558) Digital Literacy กล่าวว่าทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ ทักษะดังกล่าวครอบคลุมความสามารถ 4 มิติ ได้แก่ 1.การใช้ (Use) 2.เข้าใจ (Understand) 3.การสร้าง (Create) และ 4.เข้าถึง (Access) เทคโนโลยีดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 9 ด้าน ได้แก่ 1.การใช้งานคอมพิวเตอร์ 2.การใช้งานคอมพิวเตอร์ 3.การใช้งานเพื่อความมั่นคงปลอดภัย 4.การใช้โปรแกรมประมวลคำ 5.การใช้โปรแกรมตารางคำนวณ 6.การใช้โปรแกรมการนำเสนอ 7. การใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล 8.การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ และ 9.การใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

[10] ได้วิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในด้านความรู้ความสามารถ ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี ด้านการคิดวิเคราะห์และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

[11] ได้วิจัยพบว่า สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี ได้แก่ ทักษะในการสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลการเงิน และบัญชี ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมใหม่

ทางการบัญชี การเข้าใจเครื่องมือดิจิทัลในการรักษาความปลอดภัยข้อมูลทางบัญชี ทักษะความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณและทัศนคติ ประสพการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพสำนักงานบัญชีด้านความถูกต้อง ความรวดเร็ว ความประหยัด การบรรลุเป้าหมาย การประสบความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ยังพบว่า โปรแกรมบัญชีและโปรแกรมทางธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพสำนักงานบัญชีด้านความถูกต้อง ความรวดเร็ว ความประหยัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังพบว่า ทักษะการค้นหาข้อมูลทางบัญชีและภาษีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพสำนักงานบัญชีด้านความประหยัด และการบรรลุเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังพบว่า สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล 2 ด้าน คือ ทักษะความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีส่งผลกระทบต่อคุณภาพสำนักงานบัญชีด้านความถูกต้อง ความรวดเร็ว และการประสบความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณ และทัศนคติ ส่งผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพสำนักงานบัญชีด้านความประหยัดและการบรรลุเป้าหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

[12] ได้วิจัยพบว่า ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชียุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน นอกจากนี้ องค์ประกอบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชียุคดิจิทัลมี 4 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ทักษะคุณลักษณะเฉพาะของนักบัญชี และจรรยาบรรณของนักบัญชี ผลการวิจัยกิจการทางหุ้นส่วนจำกัดสามารถนำมากำหนดแนวทางในการ

พัฒนาและส่งเสริมเพื่อให้ นักบัญชี สามารถปฏิบัติงานในยุคดิจิทัลได้อย่างมืออาชีพ

[13] ได้วิจัยพบว่า 1) ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านความรู้และความสามารถทางการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานโดยรวม 2) ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน ด้านการเป็นที่ยอมรับ และด้านผลสัมฤทธิ์ในงาน 3) ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านบุคลิกภาพและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน โดยรวม 4) ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน ด้านความก้าวหน้า 5) ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน ด้านความก้าวหน้า ด้านกระบวนการปฏิบัติงานที่ดี และด้านผลสัมฤทธิ์ในงาน 6) ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านทักษะการจัดการองค์กร มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน โดยรวมและเป็นรายด้านได้แก่ ด้านความก้าวหน้า ด้านการเป็นที่ยอมรับ ด้านกระบวนการปฏิบัติงานที่ดี และด้านผลสัมฤทธิ์ในงาน โดยสรุปทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารฝ่ายบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนั้นผู้บริหารฝ่ายบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงควรให้ความสำคัญกับทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล โดยใช้ข้อสนเทศที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้วยการเข้าร่วมการอบรมและสัมมนา พัฒนาความรู้

ความสามารถ และความชำนาญในวิชาชีพ เพื่อปรับตัวให้พร้อมทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบันนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานต่อไป

[14] ได้วิจัยพบว่า นักบัญชีให้ความสำคัญกับทักษะการปรับตัวในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยให้ความสำคัญกับทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ทักษะด้านการเป็นคู่มือผู้บริหาร ทักษะด้านการเรียนรู้เชิงพลวัต และทักษะด้านการบริหารจัดการอารมณ์และความคิดและพบว่าทักษะการปรับตัวทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลโดยทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์สูงสุด ($\beta = 0.454, p < 0.01$) รองลงมาคือทักษะการเป็นคู่มือผู้บริหาร ($\beta = 0.398, p < 0.01$) ทักษะการเรียนรู้เชิงพลวัต ($\beta = 0.356, p < 0.01$) และทักษะการบริหารจัดการอารมณ์และความคิด ($\beta = 0.290, p < 0.01$) ตามลำดับ ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะบัญชี ขององค กรวิชาชีพ และสถาบันการศึกษาได้ในปัจจุบันและอนาคต

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในระดับปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) กรณีศึกษาการศึกษาทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล : กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก ในบทนี้จะเสนอเนื้อหารายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา พ.ศ.2565 จำนวน 284 คน [15] ทั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ประชากรทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา พ.ศ.2565 จำนวน 284 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชั้นปี	หลักสูตร	จำนวน	หลักสูตร	จำนวน
ปีที่ 1	ปกติ	28	เทียบโอน	38
ปีที่ 2	ปกติ	35	เทียบโอน	53
ปีที่ 3	ปกติ	44	เทียบโอน	42
ปีที่ 4	ปกติ	44		
รวม		151		133

(ที่มา : กองการศึกษาตาก, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้น พร้อมแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านที่จะทำการศึกษาพิจารณาแบบสอบถามจำนวน 3 ท่าน เพื่อเป็นการทดสอบความเที่ยงตรง ครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้องในสำนวนภาษา การคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่า 0.977

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติในงานวิจัย [16] ดังนี้

3.3.1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentages) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.3.2. สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยทดสอบค่า (Independent Sample t-Test)

4. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 สรุปผลการวิจัย

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยรวมทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.988 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.649) เมื่อแยกเป็นรายด้าน มีด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมาก มาก (ค่าเฉลี่ย 4.163 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.629) ด้านการเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก มาก (ค่าเฉลี่ย 4.059 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.678) ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมาก มาก (ค่าเฉลี่ย 3.982 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.704) และด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่น อยู่ในระดับมาก มาก (ค่าเฉลี่ย 3.751 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.909) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลในภาพรวม

ทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการแปลผล	ลำดับความสำคัญ
ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	3.982	0.704	มาก	3
ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	4.163	0.629	มาก	1
ด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่น	3.751	0.909	มาก	4
ด้านการเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.059	0.678	มาก	2
โดยรวม	3.988	0.649	มาก	

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับประสบการณ์ในการฝึกงานต่อความต้องการทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล

ทักษะทางวิชาชีพบัญชี	เคยฝึกงาน N = 159		ไม่เคยฝึกงาน N = 125		t	Sig.
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	4.102	0.686	3.829	0.698	3.298	0.001*
ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	4.251	0.609	4.051	0.639	2.687	0.008*
ด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่น	3.892	0.876	3.572	0.922	2.982	0.003*
ด้านการเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.153	0.629	3.938	0.720	2.686	0.008*
โดยรวม	4.099	0.619	3.847	0.661	3.303	0.001*

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้วิเคราะห์ t-test พบว่าประสบการณ์ในการฝึกงานที่แตกต่างกัน มีความต้องการทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตากที่เคยฝึกงานต้องการทักษะทางวิชาชีพที่แตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่เคยฝึกงาน เมื่อพิจารณาจากคุณสมบัติ

พบว่า ทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 4 คุณสมบัติ คือ ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่น และด้านการเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล : กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และด้านที่ 2 ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ทักษะทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก แสดงว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก เห็นถึงการพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและศึกษาความรู้รอบตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล อีกทั้งสามารถสื่อสารให้เข้าใจร่วมกันทุกฝ่าย และนำเสนอรายงานให้แก่ผู้บริหาร และสามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้เหตุผล ทฤษฎี ตลอดจนดำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณในวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ [13] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลกับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารฝ่ายบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านความรู้และความสามารถทางการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน โดยรวม 2) ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน ด้านการเป็นที่ยอมรับ และด้านผลสัมฤทธิ์ในงาน 3) ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านบุคลิกภาพและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานโดยรวม 4) ทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน ด้านความก้าวหน้า และ [17] ได้ศึกษาปัจจัยของนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

ราชการในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า นักบัญชีในหน่วยงานราชการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยของนักบัญชียุคดิจิทัล ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี และด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับที่มาก และ [10] ได้วิจัย พบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในด้านความรู้ความสามารถ ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี ด้านการคิดวิเคราะห์ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านที่ 3 ด้านภาษาอังกฤษและภาษาอื่นโดยรวม ทักษะทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก แสดงว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตากเห็นถึงความจำเป็นในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีบทบาทสำคัญในการติดต่อสื่อสารให้ความรู้ความเข้าใจในข้อมูลทางบัญชี อีกทั้งเพื่อนำเสนอข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจสำหรับผู้บริหาร ดังนั้นการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลจึงต้องการพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ [17] ศึกษาปัจจัยของนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า นักบัญชียุคดิจิทัลที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการในประเทศไทยปัจจัยทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับนักบัญชีมีความสำคัญมาก

ด้านที่ 4 ด้านการเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก แสดงว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตากเห็นถึงความสำคัญการเป็นนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่จะต้องมีความรู้ด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ [14] ได้วิจัยพบว่า นักบัญชีให้ความสำคัญกับทักษะการปรับตัวในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยให้ความสำคัญกับทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอันดับแรก และ [12] ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพของนักบัญชียุคดิจิทัลและประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการห้างหุ้นส่วนจำกัดในจังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่านักบัญชีในยุคดิจิทัลจะต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ [18] ได้ระบุว่า นักบัญชียุคดิจิทัลต้องให้ความใส่ใจ และตระหนักถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาระบบงาน ซึ่งนักบัญชีต้องเพิ่มความรู้ความสามารถในเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้นในยุคดิจิทัล นักบัญชีต้องมีการบูรณาการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งทางด้านการบัญชีและความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยในงานบัญชีด้านต่างๆ

สรุปทักษะทางวิชาชีพบัญชีในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลส่งผลต่อนักศึกษาต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ ที่นำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการเรียนรู้ตลอดชีพเพื่อการพัฒนาให้ตนเองมีศักยภาพทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และการเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนการบัญชีเพื่อสามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การเตรียมความพร้อมแก่นักศึกษา สามารถแบ่งได้ดังนี้ 1.ด้านความรู้ 2.ด้านทักษะ และ 3.คุณสมบัติส่วนตัว

5. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะ

5.1.1 ผลการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและ

สอดคล้องกับความต้องการในการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล

5.1.2 ผลการวิจัยสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาและอยู่ทำงานในสายงานวิชาชีพบัญชีในด้านความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ทักษะด้านภาษา และด้านการเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1. ควรมีการศึกษารองคูปการประกอบด้านอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากองค์ประกอบที่ศึกษาแล้ว อาจจะศึกษาข้อมูลในเชิงคุณภาพเพิ่มเติม

5.2.2. ควรทำการวิจัยในมหาวิทยาลัยอื่นเพิ่มเติม เพื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ที่ทำการวิจัยแค่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาคตก

เอกสารอ้างอิง

- [1] ราจิต ไชยรัตน์. (2563). บทบาทนักบัญชีในโลกอนาคตจากนักบัญชี สู่ นักบัญชีนวัตกรรม. [ออนไลน์]. [สืบค้น วันที่ 10 กรกฎาคม 2565] จาก: www.tf.ac.or.th/Article/Detail/126212
- [2] กุสุมา คำพิทักษ์ และ นิตยา บุญทวี. (2563). ผลกระทบของระบบบัญชีดิจิทัลต่อนักบัญชีในองค์กรธุรกิจ. *RMUTT Global Business and Economics Review*. 15(2), 60–72.
- [3] กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2562). *ก้าวทันมิติใหม่การบัญชียุคดิจิทัล กรมพัฒนาฯ เร่งเสริมแกร่งผู้ประกอบการธุรกิจสำนักงานบัญชีรับการเปลี่ยนแปลง*. [ออนไลน์]. [สืบค้น วันที่ 23 กรกฎาคม 2565]. Available: www.dbd.go.th/news_view.php?nid=469414025

- [4] สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. [ออนไลน์]. [สืบค้นวันที่ 20 กรกฎาคม 2565]. จาก: <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/154565>
- [5] สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2560). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. [ออนไลน์]. [สืบค้นวันที่ 20 กรกฎาคม 2565]. จาก: <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/66980>
- [6] ศิริรัฐ โชติเวชการ. (2561). การพัฒนาของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ที่น่าจับตามอง. [ออนไลน์]. [สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2565]. จาก: <http://www.tfac.or.th/upload/9414/UOdEHmxhcQ.pdf>
- [7] Advanced Research. (2561). อาชีพที่ส่งผลกระทบเมื่อเทคโนโลยีก้าวไป. [ออนไลน์]. [สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2565]. จาก: <http://www.ar.co.th/.pdf>
- [8] สุดธิดา การด. (2562). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลของสถานประกอบการในจังหวัดเลย. สารนิพนธ์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [9] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2558). *Digital Literacy คืออะไร*. [ออนไลน์]. [สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2565]. จาก: www.ocsc.go.th/DLProject/mean-dlp
- [10] วริยา ปานปรง. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. ในการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2 “Graduate School Conference 2018”. 9 มีนาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- [11] อริยา สรศักดิ์ดา. (2562). สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี. สารนิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [12] เพ็ญภา เกื้อเกตุ, ภูริชาติ พรหมเต็ม, วิโรจน์ ไพบุลย์เวชสวัสดิ์ (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพของนักบัญชียุคดิจิทัลและประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการทางหุ้นส่วนจำกัดในจังหวัดยะลา. *Journal of Accountancy and Management*, 12(1), 153-166.
- [13] จารุวรรณ แซ่เต๋อ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลกับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารฝ่ายบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [14] ประสุตา นาคี, ธุพร โคนพันธ์, กมลลักษณ์ มาตราข, ทศนัย นาทัน, ตวัน ทศนบรรลือ, ปานชีวา กุสิสูงเนิน, ... & ศุภ กัญญา ภูทองกิ่ง. (2021). สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล: ทักษะการปรับตัวใน โลกที่เปลี่ยนแปลง. *วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 8(2), 19-32.
- [15] กองการศึกษาตาก. (2565). ระบบทะเบียนกลาง. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก. [ออนไลน์]. [สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2565]. จาก: <https://tak.rmutl.ac.th/page/EducationTAK>
- [16] ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ: วีอินเตอร์พรีนทร์.

- [17] กมลภู สันตะจักร์, และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาลิ
นิธิ. (2562). ปัจจัย ของนักบัญชียุคดิจิทัลที่มี
ผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
ราชการในประเทศไทย. *Hatyai Academic
Journal*, 17(1), 17-31.
- [18] อุเทน เลาน้ำทา. (2562). ความสามารถด้าน
ดิจิทัลเทคโนโลยีของนักบัญชี. *วารสารเอกสาร
ภาษีอากร*, 38(454), 12-13.